

Sepon kortistosta: KIIVETÄÄN LAUTEILLE

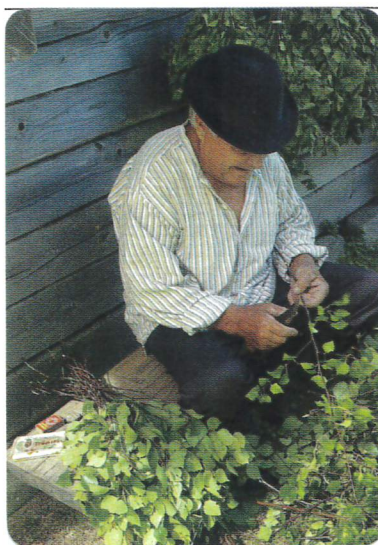
Nyt on kesä hikoiltu oikein kunnolla, mutta silti on kiivetty saunan lauteille mökillä, kotona tai uimahallissa. Löytyy kaupungeissa vielä muutama yleinen saunakin. Saunan leppeissä löylyissä puhdistuu keho ja pääkopan sisäpuolikin. Kun vaatteet ja toivottavasti aatteetkin on ripustettu vaatehuoneen naulakkoon istuvat saunojat samanarvoisina lauteilla. Eikä silläkään ole väliä, ovatko ne apassia, tervaleppää tai lämpökäsiteltyä tai käsittelemätöntä haapaa. Kerrotaan tosin, että ainakin yhteen sotakorvauslaivaan tehtiin tilaajan vaatimuksesta lauteet kuparista! Kiivetään nyt mukaan lauteille ja nautitaan näiden sauna-aiheisten korttien löylyistä häiritsemättä korttien saunoja.

Rantasauna

Auringon laskiessa sauna lämpiää peilityynen järven rannalla. Keräilijöille tutun korttitaiteilija Eeli Jaatosen luoman rauhallisen tunnelman voi jokainen aistia. Vielä ämpärillinen vettä rannasta, kun nuoret neidot laskeutuvat vihdatt kainaloissaan alas saunapolkua. Kuvataiteen kustantamaan korttiin on postivirkailija lyönyt leiman Hirsilässä 6.7.1957.

Vihtamestari

Juhannuksen mentyä tehdään vihdatt tai vastat talven varalle. Parhaat niistä sidotaan kierrettällä vitsaksella rauduskoivusta. Hattupäinen taata veistelee puukolllaan vihtaa Honkajoen Rynkäisten kylässä. Kortti kuuluu Torpan Tarinat-sarjaan ja sen on kuvannut Ingela Nyman.

Saunaan ja lomalle

"Tilsun" eli taiteilija Arnold Tilgmannin "Kesäsoitilas"-sarjan kortissa solttupoika vihtoo innoissaan selkäänsä. Toinen on puseronsa napitettuaan valmis lähtemään saunapuhutaana iltalomalle vai olisiko menossa peräti suntikselle? Tiedän, että tämänkin lehden lukijoissa on monta Tilgmannin korttien keräilijöitä. "Kesäsoitilas"-sarjan kustansi Paletti.

Postimerkkisaunassa

Tämä kolmen naisen saunomista kuvaava kortti on painettu Punaisen Ristin vuoden 1949 Saunasarjan 9 + 3mk postimerkistä. Signe Hammarsten-Janssonin kaivertama merkki perustuu taiteilija Väinö Hämäläisen "Saunassa"-maalaukseen.

Postimerkkisarjaan kuuluu kolme muutakin saunomiseen liittyvää merkkiä: "Vihdantekoa", "Savusauna lämpiämässä" ja "Saunoja jäädyttää".

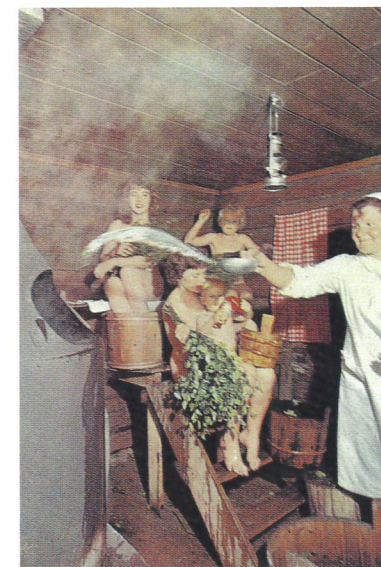

Naisten saunavuoro

Voi todeta, että Virpi Pekkälalta löytyy kortti aiheesta kuin aiheesta ja jos sitä ei vielä ole, niin hän sellaisen tekee. Tähän juttuun sopiva kortti löytyi helposti monen Virpin piirtämän sauna-aiheisen kortin joukosta. "Naisten saunavuoro"-kortissa löylyistä nautitaan hymyillen ja vihtoja säästämättä. Kortin numero on 10065.

Suomalaista saunatunnelmaa

Kaikilla ei ole omaa saunaa, eikä kaikista taloyhtiöissäkään sellaista löydy. Kaupungeissa kuitenkin yleinen sauna antaa mahdollisuuden viikoittaiseen saunomiseen. Kortin kuvassa valkotakkinen saunottaja heittää kiukaalle napakat löylyt ja toimi tarvittaessa selänpesijänäkin. Pesussa käytettiin

40-luvulla Serlachiuksen valmistamaa "Löyly"-pesutuppoa. Eräässä sen lehtimainoksessa kerrotaan Mantan löylyä lyödessään sanoneen: "On sitä muutakin lämmintä, ei vaan täkki ja fällyt". Kuultokuvan kustantamaan "Sauna-tunnelmaa"-korttiin tuota luvattua tunnelmaa loihittivat: puu-

kiuas, kiulut, saavit, katossa roikkuva öljylamppu ja tietysti vastat vai ovatko ne sittenkin vihtoja. Suomalaiset saunakortit ovat aikoinaan olleet hyvinkin suosittuja, sillä tämäkin on jo viidennestä painoksesta.

Savusaunasta järveen

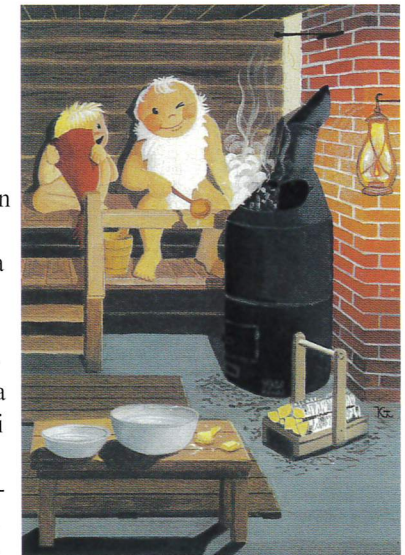

Suomi Finland 2,00

Kortistosta löytyi toinenkin postimerkkiaiheinen saunakortti. Posti painatti 1977 Sauna-vuoden kunniaksi Paavo Huovisen suunnitteleman 2 markan postimerkin, josta on tehty myös kuvakortti. Merkkiä suuremman kortin kuvasta on helpompi nähdä hirsisen savusaunan löylyistä järven vilvoittavaan veteen hyppäävät saunojat. Vastarannalta löytyy ilman suurennuslasia toinenkin sauna.

Saunatontut

Kun talon väki oli saunonut ja ilta rauhoittunut oli saunatonttujen vuoro kiivetä lauteille. Kaarina Toivosen "Pikku Hermannin joulusauna"-kortissa vanhempi ja tietysti viisaampi tonttu opettaa Hermannille saunan saloja. Tällä kortilla ovat joulun toivotukset kulkeneet Turussa vuonna 2000.

Saunapuhutaana on taas hyvä jatkaa keräilyä! Kortistonhoitaja Seppo Louhivuori, seppo.louhivuori@pp1.inet.fi